

Bale: Det er altsaa disse to Tanker, jeg har villet fremsætte, og jeg har udtrykkelig fremhævet dem begge i Forbindelse med hinanden, da man i disse velsignede Tider, hvor Befyltningen for at hylde den frie Kjærlighed jevnlig fremsjeres, let udsætter sig for at blive beskylt for lidt Raffæpi med Socialisterne. Saa vil man jo gjerne værge sig, og nu har jeg værget mig. Dernæst vil jeg sige til den ærede Forespørger: naar man i det Hele taget ganske rolig lader en Sag udvikle sig og finde Tilslutning, og naar da Kravene stige, saa kan Iman være ganske rolig for, at med Kravenes Stigen kommer Kravenes Fyldestgjørelse af sig selv. Naar Kvinden indser, at der er noget Stjævt i hendes hidtilværende Stilling i Samfundet, og naar hun da søger ogsaa ved sin egen Indsigst at komme tilbunds i Sagen, og hun da stiller Krav, saa kan det ikke nytte det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) at sige, at der er Svæbner her, som hindre os i at komme saa vidt som i Norge eller i Amerika; vi komme der da uden ham. Men nu skal jeg tillade mig at paavise, at man tidt og mange Gange ikke veed, hvilke Rettigheder man har. Det er nu ikke den nuværende Justitsminister, men en forhenværende stiftelig Indenrigsminister, som har givet Kvinderne Valgret ved Kommunevalg. (En Stemme: Saa?). Ja, det er mærkværdigt, men jeg veed Bested derom, fordi jeg har staaet i nærmere Forbindelse dermed, kan jeg sige. Jeg har jo i nogle Aar repræsenteret Nørresundby, og der blev da givet en Kommunalordning, i hvis § 4. der — sandsynligvis ved det, som i Retssproget kaldes en Inkurie — er kommet til at staa, at i Valget af Medlemmer til Kommune-repræsentationen er Enhver af Kommunens Beboere berettiget til at deltage, som holder egen Dug og Disk, er 25 Aar gammel, svarer Kommuneafgifter, derunder Bidrag osv. osv. og har boet i Kommunen i 1 Aar osv. osv. Der staa altsaa: „Enhver af Kommunens Beboere“, der er altsaa her ogsaa Tale om Enter. Man har jo nok Noget, som hedder „Lovens Analogi“ — en herlig Ting under vanskelige Forhold — men her kan man virkelig ikke, naar man vil holde sig til det selvstændige Regulativ — thi det er ikke nogen Lov. Rigsdagen har givet; havde Sagen været for her i Rigsdagen og havde vi haft det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) med, saa vilde han nok have sørget for at værge sig imod det Strækfælige, der kunde ligge i, at ogsaa Kvinder kom til at vælge — her kan man ikke, siger jeg, negte Kvinderne Retten til at vælge. Men nu skal jeg sige Dem, mine Herrer, hvad Rigsdagen har gjort. Rigsdagen har lavet en Valglov af 12te Juli 1867, hvorefter Kvinder udmærket godt ved de forestaaende Valg kunne stille Forespørgsler. Der staa nemlig i § 35: „Saavel disse — nemlig Stillerne

— som Valgkandidaterne skulle have Afgang til at udtale sig for Forsamlingen og til at besvare de Spørgsmaal, som de Tilstedeværende maatte forelægge dem“. Vær nu glad, ærede Forespørger, over, at Kvinden allerede har saamegen Rettighed. Naar man nu nytter den Ret saa godt, som det skal være i et frit Land, saa ville De se, at vi have ikke saa langt tilbage i den Retning, hvori De ønske, at vi skulde gaa. Men nu vil jeg blot gjøre opmærksom paa, at hvis Forespørgeren og Ministeren og det ærede Medlem (Th. Nielsen), som ere enige i, at for ikke at komme til den ene Yderlighed bør man staa lidt af, saa at man hverken kommer til den ene eller den anden Yderlighed — hvis disse tre ærede Herrer vilde enes med os Andre om at gaa et lille foreløbigt Skridt, det vil sige enes om at gjøre en lille Forandring i Valgloven, saa var det muligt i et Die-blik at gjøre samtlige Danmarks Kvinder til Vælgere. Det er et eneste Ord, som det gjælder om, og jeg skal oplæse for dem, hvad det er for et Ord. I § 36 staa der, at i Raaringen deltage de „tilstedeværende Vælgere“; men det er først i den nye Valglov, at Ordet „Vælgere“ er kommet ind. Den Opfattelse, som forekommer mig at være den aldeles rigtige, er denne, at det almindelige Valg ved Raaring er en Handling, hvori Alle og Enhver, der samles om Valgstedet, kunne deltage, medens det skriftlige Valg er et kontrollerende Valg, et Sikkerhedsvalg, som blot skal stadfæste det andet. Saafremt derfor nu ærede Medlemmer, der have Sands for at udvikle Forholdet lidt jævnt her i Landet, vilde være saa gode at gaa med til at udelade et eneste Ord i § 36, nemlig Ordet „Vælgere“, og naar saa denne Ændring gik ligesaa let igjennem som Ændringen af Valgstedet ved Vælserborg, saa vilde vi altsaa med et eneste Strøg kunne overbevise Kvinderne om, at de have Valgret over hele Danmark (En Stemme: Men Grundloven!) Der staa Intet i Grundloven, som hindrer det; det er kun Valgloven, som i dette Punkt har defineret Grundloven paa en uheldig Maade. Altsaa, hvis de Herrer vilde være med til den Ændring i Valgloven af 12te Juli 1867, at i § 36 udgaar Ordet „Vælgere“, og „tilstedeværende“ skrives med stort T, saa er Forandringen gjort.

Formanden (Kraabe): Jeg beder erindret, at Forespørgselen er indskrænket til Spørgsmaalet om giste Kvinders Formueraadighed, men derimod ikke angaar Kvindens offentlig-rettlige Stilling.

Bale: Jeg skal dertil kun svare, at jeg har omtalt, hvad der kunde bidrage til, at Kvinden blev bedre raadig over sin Formue, naar hun indgik i Egteskab, og omtalt adskillige Ting, der hørte dertil. Jeg har endvidere netop anset over, at den ærede Forespørger kun har rørt ved et